

تغییر توحیدی جهان
به جای تفسیر مدرن جهان

ماهنامه فرهنگی- علمی و سیاسی عهد
سال سوم* شماره نهم
اردیبهشت ۹۴- دانشگاه اصفهان
پیرامون فرهنگ توحیدی انقلاب اسلامی

کتابهای آزاداندیشی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در صورت تمایل می‌توانید مقالات خود را به پست الکترونیکی ما ارسال کنید تا پس از بررسی، مقالات منتخب شما در نشریه چاپ شوند.

وب نوشت:
ahd57.blog.ir
پست الکترونیکی:
ahd.57@chmail.ir

∴ پذیرای نظرات، پیشنهادات و انتقادات شما هستیم ∴
این نشریه با حمایت مادی و معنوی اداره کل امور فرهنگی دانشگاه اصفهان چاپ و منتشر می‌شود.

تغییر توحید
جهان
به جای
تفسیر مدرن
جهان

ماهنامه فرهنگی - علمی و سیاسی عهد/ دانشگاه اصفهان
سال سوم * شماره نهم * اردیبهشت ۱۳۹۴ * ۸ صفحه
پیرامون فرهنگ توحیدی انقلاب اسلامی
قیمت: ۵۰۰ تومان (اختیاری)

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَا عَلَيْهِمْ حَقًّا فِي التَّوَارِثِ وَالْإِنجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمْ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (توبه(۱۱۱))

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: سعادت محمدی

سردبیر: فرزانه صالحی
هیئت تحریریه:

آقایان: محسن نوروزی، حسین فرج زاده
خانم ها: محمدی، زارعی، ظهیری

عهد

- ۳..... امر به معروف و نهی از منکر
- ۴..... کرسی آزاد اندیشی
- ۵..... انقلاب اسلامی؛ بهاری بی خزان
- ۶..... تزکیه نفس؛ مراتب توبه
- ۷..... مناجات شعبانیه

کدام معروف، کدام منکر؟!

معروف را حجاب تلقی می‌کنند و همه‌ی توان و همت خویش و جامعه را مصرف مبارزه با بدحجابی می‌گردانند.

حجاب یک رفتار است و منشأ این رفتار عقیده است که اگر آن عقیده اصلاح نگردد ولی رفتار اصلاح شود، خود ایجاد نفاق می‌کند و این به مراتب جامعه را دچار بلای بزرگ‌تری می‌نماید. البته این بدان معنا نیست که بدحجابی منکر نباشد، بلکه شیوه‌ی اصلاح آن باید به طرق دیگر صورت گیرد.

باید از تاریخ عبرت گرفت. یادمان نرود که بزرگ‌ترین دشمنان حضرت علی (ع) گروه خوارج بودند و همین گروه مقدس‌مآب و به ظاهر شرعی، قرآن‌های بر سر نیزه را دیدند اما لب و حقیقت آن را که ولایت است، ندیدند. این یعنی تمسک به ظاهر شریعت و رها کردن حقیقت آن.

بایستی مراقب باشیم و از سطحی‌نگری در دین بپرهیزیم که نه خود به خوارج شبیه گردیم و نه به خوارج‌سازی در جامعه بپردازیم.

سعادت محمدی

عدالت، برای رسیدن بشر به قله‌های کمال و سعادت است.

امام‌خامنه‌ای در جمع روحانیون و طلاب یزد فرمودند: «مصدق کامل و تمام امر به معروف، ایجاد جامعه و حکومت اسلامی و مصداق کامل نهی از منکر، نهی از یک جامعه‌طاغوتی است اما در فقدان وسیع‌نگری، این حکم عظیم خداوند در مسائل جزئی خلاصه خواهد شد.»

طراحی نظام‌های زندگی شامل نظام اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، اداری و ... براساس شریعت توحیدی، از اساسی‌ترین کارهایی است که فرآیند تشکیل حکومت اسلامی را تکمیل می‌نماید. متأسفانه آن چه که مورد غفلت اغلب نهادهای فرهنگی و رسانه‌ها قرار می‌گیرد، آن است که بزرگ‌ترین

امر به معروف و نهی از منکر از مهم‌ترین واجبات دینی است که اولیاء و پیشوایان دینی به این مهم مکرراً و مؤکداً توصیه نموده‌اند. اهمیت این امر از آن جا مشخص می‌شود که در صورت کم‌توجهی یا سطحی‌نگری به این مهم، جامعه دچار انحراف و گمراهی خواهد شد. معروف‌ها متعدّدند، اما بالاترین معروف و اُس و اساس همه‌ی خوبی‌ها تشکیل حکومت اسلامی است. امام خمینی (ره) می‌فرمایند: «حکومت حق برای نفع مستضعفان و جلوگیری از ظلم و جور و اقامه‌ی عدالت اجتماعی از بزرگ‌ترین واجبات و اقامه‌ی آن از والاترین عبادات است». از طرفی، نمی‌شود کسی ادعای مسلمانی داشته و به ولایت معتقد باشد اما برای تشکیل حکومت اسلامی تلاش نکند. ایشان هم‌چنین می‌فرمایند: «عهده‌دار شدن حکومت فی حد ذاته، شأن و مقامی نیست. بلکه وسیله‌ی انجام وظیفه‌ی اجرای احکام و برقراری نظام عادلانه‌ی اسلام است.»

خداوند حکیم نیز در قرآن می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ»، پس امر خداوند متوجه عدالت است. عدالت و تشکیل حکومت اسلامی با هم ملازمه دارند و تشکیل حکومت مقدمه‌ی برقراری عدالت است. امر خداوند امر به بالاترین‌هاست، که در صورت عدم تحقق آن‌ها انسان به هدف خلقت و نظام آفرینش نائل نمی‌گردد. تشکیل حکومت توحیدی و برقراری

کرسی آزاد اندیشی

در مقاله قبلی درباره ضرورت و اهمیت و جایگاه آزاداندیشی صحبت کردیم، در این شماره برآن شدیم تا در مورد چگونگی برگزاری کرسی‌ها و قواعد و قوانین آن صحبت کنیم.

کرسی‌های آزاداندیشی وظیفه دارند در سه حوزه نظریه‌پردازی، نقد و مناظره و پاسخ به سوالات و شبهات فعالیت داشته باشند.

در زمینه نظریه‌پردازی باید گفت که خودباوری، هم زمینه ایجاد فضای نظریه‌پردازی را مهیا می‌کند و هم نتیجه آن خواهد بود.

خودباوری یکی از اصول اساسی انقلاب اسلامی است که موجب شده، نظام جمهوری اسلامی ایران تا به امروز پابرجا بماند و در مسیر پیشرفت و تعالی حرکت کند.

اگر ملتی خود را باور داشته باشد و به استعدادهای نهفته درون مردم خود اعتقاد داشته باشد، می‌تواند سخت‌ترین موانع پیش روی خود را بردارد و نظر به افق‌هایی داشته باشد که دیگران جرأت اندیشیدن به آن را ندارند. پس باید این باور در میان همه نخبگان و دانشجویان و حوزویان وجود داشته باشد که ایشان می‌توانند در همه حوزه‌ها ارائه نظر نمایند و چه بسا این آراء چنان قوی و پر نفوذ باشد که نظرات قبول شده‌ی دیگر جهانی را از اعتبار و قوت علمی خود خارج کند. تحقق این مهم، چندان دور و دست نیافتنی نیست چراکه اسلام ناب محمدی (ص) ظرفیتی دارد که در صورت شکوفا شدن می‌تواند

همه جهان را تسخیر نماید، اما به دلیل مسائل زیادی که از حوصله بحث خارج است این سیطره جهانی به تعویق افتاده است.

از طرفی دیگر محصول نهضت نظریه‌پردازی که بخشی از آن در قالب کرسی‌های آزاداندیشی به ظهور می‌رسد نیز خود باوری خواهد بود و به همگان ثابت خواهد کرد که ظرفیت و استعداد جوان مسلمان بیش از آن است که تاکنون آشکار شده است.

آزاد اندیشی در قالب نظریه‌پردازی یعنی این‌که همه افراد بتوانند بدون ترس و وا همه سخنان خویش را در همه‌ی زمینه‌های علمی، معرفتی، سیاسی و اجتماعی مطرح کنند. اما همان‌طور که رهبر معظم انقلاب به این موضوع اشاره نمودند، این آزاد اندیشیدن و مطرح کردن آزادانه آراء به این معنی نیست که افرادی با قصد و قرص خاص و به شکلی عنادگونه نظریاتی را مطرح کنند که منجر به ساختارشکنی و شالوده‌شکنی و بر هم زدن پایه‌های هویت ملی شود. بنابراین این مهم باید همواره سرلوحه همه‌ی نشست‌های دانشجویی و حوزوی قرار بگیرد.

پس باید چارچوبی تدوین شود و قوانینی طرح گردد که گفتگوها، نقدها و مناظره‌ها طبق آن موازین اجرا شود. از سوی دیگر هم نباید از نقد و نقادی ترسید. باید به جوان فرصت داد که حرف دل خود را مطرح کند، اما در جمعی دوستانه

و با نگاهی خیرخواهانه. همین باعث می‌شود جوانی که ممکن است انحرافی در اندیشه او وجود داشته باشد، از طریق دوستان خود توجیه و روشن شود و این انحرافات در ذهن و جان او رسوخ نکند و به اعتقاد او تبدیل نشود. بنابراین نباید چون متحجران در مقابل اندیشه‌های نو و جدید برآمده از ذهنی پویا و خلاق بایستیم و مدعی پایبندی به اصول و مبادی اعتقادی باشیم چراکه نام این رفتار غلط، پایبندی نیست بلکه جمود فکری است. پس با یک عزم همگانی به جوان و نخبه این کشور اجازه رشد دهیم که با نشاط اجتهادی که در قلوب اکثر آن‌ها موج می‌زند زمینه‌ساز منجی عالم باشند. راه‌گشای چنین نهضت بزرگی منویات رهبر کبیر انقلاب است که می‌فرمایند:

«شما تجربه این پدر پیرتان را در این زمینه داشته باشید. آنی که کمک می‌کند به پیشرفت کشور، آزادی واقعی فکرهاست یعنی آزادانه فکرکردن، آزادانه مطرح کردن، از هو و جنجال نترسیدن، به تشویق و تحریض این و آن هم نگاه نکردن.» (آبان ۸۸)

بنابراین یکی از اهداف بزرگ این کرسی‌ها تقابل و تبادل اندیشه‌هاست تا پخته‌ترین و سنجیده‌ترین نظریات در صحنه تفکر و اندیشه، جای خود را باز نماید.

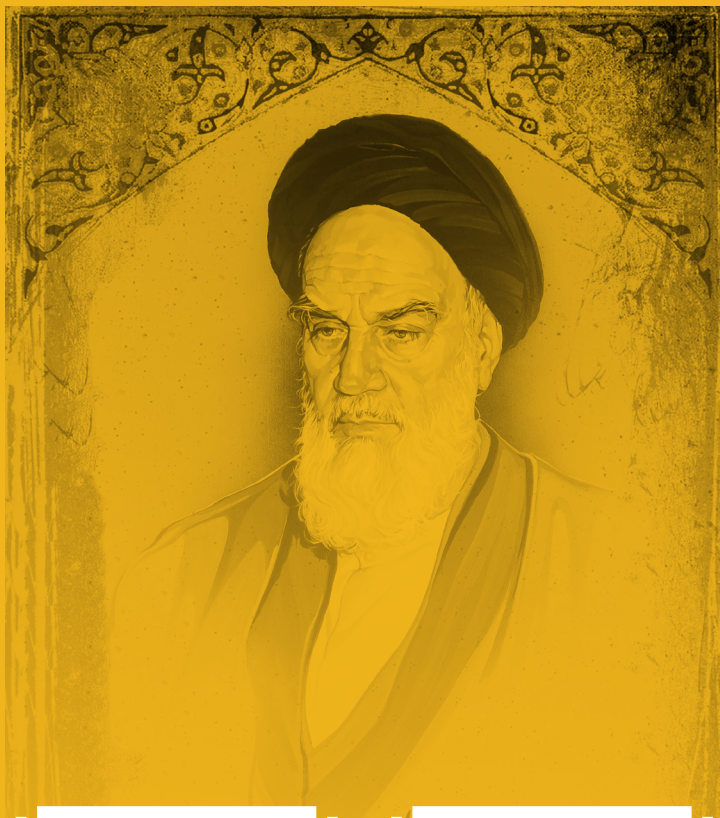
نسرین زارعی

انقلاب اسلامی: بهاری بی خزان

امر حضرت حق باشد باقی خواهد بود و لذا انقلاب اسلامی باقی است. از سوی دیگر، چون شیطان و جنودش و نفس اماره از جنس فنا می باشد پس جبهه باطل هم فانی خواهد بود.

انقلاب اسلامی به دلیل اتصال به ذات حضرت حق، عین حی بودن و زنده بودن و جاری بودن است و هر که خود را بدان وصل نماید حی و زنده خواهد شد. هر کس با انقلاب اسلامی هم نوا و همراه شود، با حضرت حق یگانگی پیدا می کند و این یگانگی با حضرت حق است که انسان را رشد می دهد و تمام استعدادهای نهفته در وجود او را به غلیان کردن وامی دارد، لذا این ظرفیت های وجودی انسان آرام آرام رشد می کند و شکوفای می شود تا او، "هو" را در بر خود و آغوش خود ببیند.

ادامه در صفحه ۸

کرد. منشأ جبهه حق، خداوند متعال و منشأ جبهه باطل، نفس اماره و شیطان است. این دو جنود، در موطن انسان هم وجود دارد که از آن به جنود رحمانی و جنود شیطانی یاد می شود. پس باید مراقب خود و جامعه باشیم تا جنود شیطانی بر مملکت وجودی انسان و انسانیت غالب نشود.

انقلاب اسلامی و جبهه حق از زمان حضرت آدم علیه السلام تا به امروز حضور داشته، دارد و خواهد داشت و چون منشأ این جبهه خداوند است دارای وحدت می باشد و جبهه باطل به دلیل نشأت گرفتن از نفس اماره و شیطان دارای تشمت و کثرت است. از آن جا که فقط ذات اقدس الهی باقی است پس هر آن چه متصل و نشأت گرفته از

در طول تاریخ همواره دو جبهه حق و باطل در حال مواجهه و مبارزه با یکدیگر بوده اند. جبهه حق همیشه به دنبال آزادی، استقلال، عدالت و اصلاح حقیقی و واقعی در زمین بوده و جبهه باطل با شعارهای آزادی، استقلال، عدالت و... به دنبال ایجاد و گسترش فساد در زمین بوده است. اگر ما جای جای تاریخ را بنگریم مشاهده خواهیم کرد که یک طرف انبیاء، اولیاء، امامان حق و حجت های متقن و قاطع الهی بوده اند و طرفی دیگر ظالمان، سلاطین، پادشاهان، نمرودیان و فرعونیان.

برای بررسی انقلاب ها باید تاریخ را نگریم و از آن عبرت گرفت. ریشه های انقلاب را باید در ذات و منشأ دو جریان حق و باطل جستجو

تزکیه نفس: مراتب توبه

به این است که در سه چیز نگاه کنی: اول این که نگاه کنی به بیرون رفتن از عصمت خداوند در حین انجام گناه و افتادن در وادی معصیت و ظلمت. دوم این که نگاه کنی به شاد شدن خود به هنگام گناه، و سوم این که نگاه کنی به چاره جویی نکردن خود برای ترک گناه و اصرار ورزیدن بر انجام آن، در حالی که خداوند متعال تو را نگاه می‌کند.»

این آیه و آیات دیگر قرآن کریم بیانگر آن است که انسان طالب حق، خیلی سریع باید خود را از وادی ظلمات و گناه نجات دهد و خود را روزبه‌روز به خداوند نزدیک نماید، تا آرام آرام ترک گناه برای شخص ملکه شود و عشق و عبادت خداوند به جای لذت گناه در وجود او سکنی گزیند.

از خداوند متعال و وجود مقدس امام زمان (عج) خواستاریم ما را به توبه حقیقی نائل گردانند و روزبه‌روز بر تقوا و بصیرت ما بیفزایند.

حسین فرج زاده

از طرف دیگر، توبه عوام از گناهان و معاصی است که مرتکب می‌شوند، از جمله غیبت، دروغ و ... . البته توبه از این مرحله به معنای اتمام راه نیست بلکه از یک مرحله توبه وارد مرحله دیگر می‌شوند تا این که تمامی مراتب توبه را پشت سر گذاشته و حتی به توبه‌ی خود هم توجه نکنند، زیرا توجه به توبه هم در مراحل پایانی، نوعی عدم توجه به خداوند محسوب می‌شود و با توبه کردن از توبه، انسان می‌تواند به مقام فناء در حق نائل گردد. در این مرحله انسان همچون قطره‌ای که در دریا رها می‌شود در خداوند فانی می‌شود و با او یکی می‌گردد.

در مورد توبه عوام باید گفت که اگر بخواهیم از ظلمات گناه و معصیت نجات پیدا کنیم باید متوسل به احادیث و آیات قرآنی شویم و از راهکارهایی که خداوند و ائمه برای ما ارائه کرده‌اند استفاده نماییم. در آیه‌ی 11 سوره حجرات آمده است که «توبه حقیقی و صحیح محقق نمی‌شود مگر بعد از شناخت گناه، و شناخت گناه

در مقاله پیشین، در مورد مبث توبه نکاتی را بیان نمودیم. در این مقاله سعی شده است که نکاتی در مورد مراتب توبه بیان گردد.

از دیدگاه معصومین (ع)، عرفا و علما، توبه دارای درجات و مراتبی است که هر یک از انسان‌ها به اندازه‌ی وسعت وجودیشان و بیداری از خواب غفلت از آن بهره‌مند می‌گردند. در روایات و احادیث اشاره شده است که توبه‌ی انبیاء و ائمه معصومین (ع) از گناه و معصیت نیست، بلکه از اضطراب سراسر است، که معنای آن برای اهل سلوک و اهل معرفت روشن و واضح می‌باشد. همچنین توبه اولیاءالله از خطوراتی است که به باطنشان وارد می‌شود و گرنه اولیاءالله که نفس خود را کشته و از مرتبه نفسانیت عبور نموده‌اند، دیگر مرتکب گناهانی که عوام درگیر آن هستند نمی‌شوند. توبه‌ی اصفیاء هم از توجه به خویشتن است که هر چند از دیدگاه عوام مرتکب معصیت نشده‌اند، اما چون مشغول خود گشته‌اند و از خدا غافل شده‌اند باید توبه کنند.

مناجات شعبانیه

امین، خدمت پیامبر (صلی الله علیه و آله) رسید و چنین گفت: ای محمد! هر چه می‌خواهی زندگی کن، اما مردن هست. هر که را می‌خواهی دوست بدار، اما جدایی هست. هر چه می‌خواهی بکن، اما جزای آن را خواهی دید، و بدان که شرافت انسان در شب‌زنده‌داری است و عزت تو در بی‌نیازی از مردم است. (امالی صدوق، ص ۱۹۶)

اولیای خدا، از هر چه غیر خدا گسستند و به خدا رسیدند و شکست ناپذیر شدند. این سنت خداست که هر کس طمع خویش بمیراند، به عزت دست یابد و عزتش پایدار ماند.

مدینه ظهیری

دنبالش برود و در او فکر بکند، انسان را به یک جایی می‌رساند... همه ائمه هم به حسب روایت می‌خواندند.

این عارف بالله همیشه با زبان و لحنی خاص و شوق انگیز توجه امت را به این گنجینه‌ی عرفانی بیشتر معطوف می‌ساختند.

مناجات شعبانیه حاوی علوم فراوانی در چگونگی معامله بنده با خدای عزوجل، ادب و استغفار است.

مگر مناجات شعبانیه چه مضامینی دارد که این همه مورد عنایت و توجه اهل دل قرار گرفته است؟!

به طور مجمل به شرح یکی از فرازهای این مناجات می‌پردازیم:

الهی هب لی کمال الانقطاع الیک... به میزانی که انسان به خدا تکیه می‌کند و از غیر خدا گسسته می‌شود، به همان اندازه عزت می‌یابد. عزت مختص به خداست چرا که الله عزة جمیعا.

در روایت آمده است که: جبرئیل

مدد از خاطر رندان طلب ای دل ورنه/ کار، صعب است مبادا که خطایی بکنیم/ سایه طایر کم حوصله کاری نکند/ طلب از سایه میمون همایی بکنیم (حافظ)

تا چشم برهم زدیم شعبان دیگری در حال رسیدن است. به درستی که فرصت‌ها چون ابر در حال گذرند...

انگار همین دیروز بود که آرزو می‌کردیم که خدو ندا می‌شود سال دیگری هم در این لحظات خوش با ظرف وجودی متفاوت‌تر، بزرگ‌تر و پاک‌تر حضور داشته باشیم.

باید گاهی به گذشته نگریست و گاهی نگاه نکرد و این دو در تضاد نیستند...

هر زمان که به گذر شتابان زمان می‌نگریم شرارت‌های نفس اماره برایمان عرض اندام می‌کند و حاصلش حسرت زمان‌هایی است که بی‌بهره از دست داده‌ایم.

چه شب‌ها و روزهایی که به سرعت واگن‌های قطار از پیش روی مان عبور می‌کردند و ما نیز فقط می‌نگرستیم.

ماه شعبان، دهلیز ماه مبارک رمضان است. به راستی با کدام ظرف به طرف رحمت بی حد لیله القدری می‌رویم؟

تا چه حد ره‌توشه‌های این ضیافت‌الهی را برداشته‌ایم؟

امام عارفان، خمینی کبیر (ره) می‌فرمایند:

”مناجات شعبانیه

از مناجات‌هایی است که اگر انسان

از یک منظر می شود انقلاب را به بهار تشبیه کرد، چرا که وجود بهار و فرا رسیدن بهار مساوی است با شکوفا شدن استعداد های طبیعت. وقتی بهار از راه می رسد، استعداد های یک درخت شکوفا می شود و درخت به خودش می رسد. خودی که در دوران سرد و ظلمانی زمستان پنهان شده بود و توانایی بروز استعداد هایش را نداشت. ایران اسلامی هم با انقلاب عظیم و قدسی خویش توانست بخشی از ظرفیت های حقیقی این ملت بزرگ را شکوفا کند و بعد از سی و شش سال با وجود جنگ های خارجی اعم از نظامی،

اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و ... و فتنه گیری های داخلی و مواجه بودن با نفاق، پیشرفت های گوناگونی را در عرصه های مختلف کسب نماید. لذا انقلاب اسلامی همانند بهار استعداد های این مردم مقدس را شکوفا کرد. آری مردم مقدس؛ ایرانیان مقدس اند چون همیشه پرچم توحید را در دست داشته و خواهان حقیقی عدالت، توحید و آزادی بوده اند. از این مهم غافل نماییم که هر چه حقیقت انقلاب اسلامی خود را بیشتر به ظهور برساند، استعداد های انسان ها شکوفا تر خواهد شد. سخن پایانی این است که

انقلاب اسلامی باقی است چرا که به منبع بقاء متصل است و از طرفی بسان بهار می ماند چرا که هر جا ظهور کند باعث شکوفایی و رشد استعداد های انسان می شود. بنابراین انقلاب اسلامی، به مانند طلوع بی غروب و بهار بی خزان می ماند.

محسن نوروزی

ابواب معرفت

از بیانات حضرت امام خمینی اهمیت آن چه امام (قدس سره) بیان فرمود، بیش تر از آن جهت است که آن موجود ملکوتی و نفس مطمئننه جز آن چه را که بدان عمل نمود و شهد شیرین آن را چشید بیان نفرمود و این مقامی است بزرگ که جلوه و تأثیر و عظمت آن چه فرموده اند را بیش از پیش می نماید. این مجموعه شامل بیاناتی است که در زمینه های مسائل اعتقادی، اخلاقی، معنوی و عرفانی ایراد شده است.

